

BALIK ve BALIKÇILIK

Kuruluşu : 1953

İÇİNDEKİLER

Karadeniz Balıkçılığımız Ne Alemde?	1	İşme İmkânları ve Perspektifleri (Kısım 5)	
Dünya Denizlerindeki Köpek Balıkları (Kısım IX)	4	İspanya, Yeni ve Modern Balıkçı Filosunu Sevk ve İdare Edecek Adamları Nasıl Yetiştiriyor?	
Türkiye'de İlk Defa Düzenlenen Balık Bulucu Cihazlarından «Basdic» Kursu	8	Dünya Balıkçılık Âlemi	
Yunanıstanda Balıkçılık Endüstrisinin Ge-		İçindekiler	

CİLT : XV

SAYI : 10

ARALIK 1967

ET ve BALIK KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TARAFINDAN YAYINLANIR

BALIK ve BALIKÇILIK

Sahibi : ET VE BALIK KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Bu Sayıda yazı işlerini fiilen
idare eden

SUAVİ ATTILÂ

Adres ve Müracaat Yeri

Abone Şartları :

ET VE BALIK KURUMU
İSTANBUL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ
BEŞİKTAŞ — İSTANBUL
Telefon : 47 39 30

YILLIK	15	LIRA
HARICE	30	LİRA

İlan Ücretleri Müdürlükle
kararlaştırılır.

Not : Basılmak üzere gönderilen yazılar, Heyetçe incelenir, uygun bulunanlar basılır.

Kapak Resmi: Norveç'te gırgırcılık (Resim «Ocean Fisheries» dergisinden alınmıştır).

Baskı tarihi: 28/12/1937

1113 Subat 1960

Devlet Nüshası

BALIK ve BALIKÇILIK

Kuruluşu: 1953

ET ve BALIK KURUMU TARAFINDAN HER AY YAYINLANIR

CİLT: XV

SAYI: 10

ARALIK 1967

KARADENİZ BALIKÇILIĞIMIZ NE ÂLEMDE?

Kimyager
Fehmi ERSAN

Adı fıkralara, şarkılara giren hamsinin Karadeniz'deki istihallerinde her geçen yıl görülen azalmaların üzerine eğilmek iktisadî bir konu teşkil etmektedir. Mevsime göre % 3 - 15 nisbetinde yağ ihtiva eden bu protein kaynağı, Karadeniz halkımız için önemli bir nimettir. Yüz yıllardanberi devam eden alışkanlık bu sahil hamsi yemeklerinin çeşidinin çoğalmasına vesile olmuş ve özellikle tuzlama ameliyesi mahalli halk tarafından tekâmül ettirilmiştir. Bu suretle sömi konserve edilen miktarın yılda 20-30 bin ton civarında olduğu sanılmaktadır. Bu rezerv Karadenizli aileler için bir yıllık protein kaynağı teşkil eder.

Son on yıl içinde, hamsi sürülerinin çokluğu ve gıda olarak tüketiminden artan miktarların değerlendirilmediği görülerek Trabzon'da bir balık unu fabrikası kurulmuştur. Yılda en az bin ton kapasite ile balık unu elde edeceği tahmin edilmiş bulunan bu tesisimizin son yıllarda kâfi ham madde bulamadığı görülmektedir. Bunun anlamı ise hamsi istihallerinde düşme olduğudur. Diğer yandan, yurdumuz kümes hayvancılığın-

da başlıyan gelişme ve özellikle tavuk çiftliklerinde, bazı büyük hayvan yetiştirme yerlerinde balık ununun değerinin taktir edilmeye başlaması ile balık ununa karşı talebler süratle artmış bulunmaktadır. Bu, memnunluk verecek bir durumdur. Fakat bunun yanında balık unu istihsalimizin gerilemesi, üzerinde önemle durulacak bir problem teşkil etmektedir. Yurd çapında ekonomik önem taşıyan hamsi istihsallerinin artırılması için tedbirler alınmalıdır. Bunun için, dünyanın her yerindeki balıkçılık hareketlerinde olduğu gibi bizde de artık balıkçılık istihsal kooperatiflerinin esasları vaz edilmelidir. Genel balıkçılık alanını kapsayacak olan bu teşebbüse ilk olarak hamsicilikten başlanması en uygun yol olacaktır.

Böylelikle teşkil edilecek balıkçı birlikleri gereğinde uzak deniz avcılık hareketlerine de muktedir olacaktır. Ancak, diğer alanlarda olduğu gibi halkımız genel olarak kooperatiflere itibar etmemektedir. Çünkü, bir çok defa denenmiş olduğu üzere bu tip teşekküller birlik, itimat içinde çalışıp başarı sağlayamamışlardır. Çeşitli cereyan ve etkiler kooperatifleri kuruluş gayelerinden uzaklaştırıp beklenen hizmetleri dejenere etmiştir.

Dünyanın pek çok yerinde de durum buna benzer olmuş ve sonunda bu kredi, yardım ve birlik kuruluşları hükümetlerin sıkı mürakebesi altına alınmıştır. Her şeyden önce sağlam bir bünyeye sahip olması istenilen kooperatifler için gereken iç statü tüzüğü ile yetkiler ve sorumluluk hükümet otoriteleri tarafından bir esasa bağlanmakta ve bundan sonra da yardım, kredi, alış ve satış hareketleri daimi mürakebe altında tutulmaktadır. Bu dinamizmdeki balıkçılık birlikleri de istihsal alanında süratle başarıya ulaşabilmektedir.

Karadeniz'deki hamsiciliğimiz temin edilecek kalkınma ile Trabzon fabrikamız gelişerek büyük sanayi haline girecek, bu suretle hem o sahili halkımızın hayat seviyesi yükselecek ve hem de bu gün artık şiddetle ihtiyaç duyulan yem rekoltemiz çok yetersiz halden kurtulmaya başlayacaktır.

Böyle, rasyonel bir harekette geç kalındığı taktirde, belki de büyük ve küçük baş hayvancılığı için balık unu ithallerine başlamak zorunda kalınacaktır.

Ötedenberi, üzerinde durulan diğer bir konu da yunusculuğumuzdur. Bu avcılık ve sanayi kolunun kendi problemi ayrı olmakla beraber dolaşısı ile hamsi istihsalini de etkilediği ileri sürülebilir. Çünkü bilindiği üzere yunusların hamsi sürülerini sistematik bir şekilde uzaklardan kıyılara doğru gütmeler Karadeniz için de bir gerçektir. Kendi çıkarları için yaptıkları bu hareket Karadeniz balıkçılarının ekmeğine yağ sürmektedir. Bu suretle, yunuslara yiyecek anbarı teşkil eden koylarda, kıyıya

yakın yerlerde avlanan tekneler daha fazla istihsal yaparlar. Sert, fırtınalı, çalkantılı açık deniz bölgelerinde ise her tip balıkçı teknesi çalışmamaktadır.

Karadenizdeki balıkçılık hareketlerimiz incelenirse son yıllarda yunus sürülerinin sahillerimizdeki miktarında son derece azalma olduğu görülür. Bu da etüd edilmeye değer ve önemli bir konudur. Bilindiği üzere yunusculuğumuz tüfekle avlanma esasından ibarettir. Özellikle, tiz seslere karşı çok hassas olan bu yaratıklar sürekli tüfek seslerinden ürkererek artık kıyılarıımıza yaklaşmamakta oldukları tahmin edilebilir. Bu suretle başka bölgelere tavattun eden yunuslar hamsi istihsallerimizdeki olumlu etkilerini terk etmiş olmaktadırlar. Yani tâbir câiz ise hamsi sürülerini uzaklardan kıylara getiren «kovboy»lar artık gözükmemektedirler.

Son olarak alınan kararla yunusların tüfekle avlanmasının yasaklanması ile boşalan bir iş alanının yerine diğerinin ikame edilmesi hususu da ortaya çıkmış olmaktadır. Yıllardır, basit bir tüfekle av yapan müstahsilin münferiden ağ temini mümkün değildir. Özellikle yunus gibi iri cüsseli ve son derece atik deniz yaratığının tutulması için özel ve pahalı ağlara ihtiyaç vardır. Diğer yandan, hem yukarıda izah ve tahmin edilen sebeble, hamsiciliğe faydası ve hem de Karadeniz memleketlerinin müştereken aldığı yunus avlama yasağı kararı muvacehesinde bizim de yunusculuğu terk etmemiz halinde durum nasıl olacaktır? Yunuscularımıza da yeni iş alanı açmak ve meselâ açık deniz istavritciliğine gitmek mümkün olmaz mı? Bu hamlelere girişmek, her şeyden önce, diğer memleketlerin tecrübelerinden geçmiş ve Birleşmiş Milletler Teşkilâtınca yayınlanmış bulunan esaslar için balıkçılık birlikleri ve hükûmet balıkçılık idareleri kurulması ile mümkün olacaktır. Bundan sonra derhal bazı pratik ve aktif teşebbüslere başlanırken bir yandan da Karadeniz balıkçılığımız ile ilgili araştırmaların yapılacağı merkez tesis edilmelidir. Özellikle hamsi stokları, hareket yönleri hakkında teknik bilgiye sahip değiliz. Bu bölgedeki balık sanayimizin gelişmesinde ihtiyaç duyulacak istihsaller için ayrıca istavrit ve dip balık stoklarının tesbiti modern anlamdaki araştırma ve etüdlerle kabil olacaktır.

Gittikçe artan ihtiyaçlar ve dar gelmeye başlayan iş alanları bizi er gec bir çok teşebbüslere zorlayacaktır. Bunlar arasında, Karadeniz balıkçılığının ele alınması çok büyük yatırımlara ihtiyaç olmadan kısa sayılabilecek vâde ile iyi sonuçlar alınacak istidatta görülmektedir.

Diğer yandan, bir çok defa tekrarlandığı üzere, göl balıkçılığımız daha uzun vâde ile fakat yurd çapında duyulacak iktisadî ferahlıkta sonuçlar verçbilecek kaynaklarımızı teşkil etmektedir. Karadeniz, korkunç fırtınalar

tınalar yapar, vâsi bir alandır. Diğer kıyıları bize uzak ve yabancıdır. Cöllerimiz ise sâkin, kapalı bir anbar gibi elimizin altındadır. Yeter ki bu sularda modern teşkilâtla, serbest teşebbüs esasları içinde kooperatifçilik, hükûmet su ürünleri idaresi ile el ele işe koyulmuş olsun.

— o o o —

DÜNYA DENİZLERİNDEKİ KÖPEK BALIKLARI (Kısım IX)

Yazan: Emekli Koramiral
Şeref KARAPINAR

Familya (5): Squalidae (Spiny sharks) - devam :

Subfamilya (2) : Scymnidae (Scymnoid sharks) :

Bazı mehazler Scymnidae alt familyasını Dalatiidae adı ile ayrı bir familya olarak göstermektedir.

Türkiye denizlerinde (Çivili köpek balığı) adı ile ECHINORHINUS SPINOSUS, SCHMNUS LICHIA, ve LAEMARBUS ROSTRATUS gibi türleri yaşamakta olan bu alt familya mümessillerinin ekserisi mutedil denizlerde ve bir kısmı ise tropik denizlerde yaşamaktadırlar. Sahillerin 100 metre derinliklerine kadar dip ve dibe yakın yaşarlar. Bulundukları sularda devamlı olarak yaşayan mahalli balıklar olduğundan kuyrukları ufak olur. Dorsal yüzgeçlerinin önünde diken bulunmaz. Renkleri morumsu veya mavimsi gri olur. Karın tarafları açık renklidir.

Karnivordurlar. Gıdalarını dip ve dibe yakın yaşayan fıkasız hayvanlarla ufak balıklar teşkil eder.

İlkbahar ve yaz aylarında 50 metreye kadar olan derinliklerde toplanarak çiftleşirler. Hamilelik müddeti bir sene devam eder. Yavrularını doğurarak dünyaya getirirler. Yavruları az sayıda olur. Ve oldukça büyük boyda doğarlar.

Scymnidae alt familyasına mensup bazı köpek balıkları hakkında kısaca izahat verelim:

SCYMNUS LICHIA (Darkie Charlie) :

(SCYMNIORHINUS LICHIA)

Bir başka ilmi adı da DALATIUS LICHIA olan ve Türkiye sularında da bulunan bu türün boyu 5.5 kadem kadar olur. Alt çene dişlerinin sivri uçları dikine olup kenarları dantellidir.

SCYMNIORHINUS FULGENS isminde bir başka türü daha bilinmektedir.

CENTROSCYMNUS COELOLEPIS (Portuguese shark) :

Derin sularda yaşayan nadir bir türdür. 4 kadem boyunda olur. Türkiye sularında bulunmaz.

SOMNIOSUS MICROCEPHALUS (Greenland shark) :

(LAEMARGUS MICROCEPHALUS)

Gayet bati hareketli büyük köpek balıklarındandır. Kuzey kutbu havâlisinde yaşar İngilterenin İskoçya sahillerine kadar yayılırlar. Grönland sularında çok görüldüğü için ismini buradan almıştır.

Pelajik olmakla beraber zamanının büyük kısmını dibe yakın sularda geçirir. Beslenmek için bazan av peşinde satha yükselirler. Umumiyetle sıfır altı 5 santigrad dereceye kadar olan soğuk suları severler. Normal boyları 18 kadem civarında olmakla beraber 25 kademe ulaşanları görülmüştür. Renkleri gri ile kahverengi arasında değişir. Derisi üzerinde yer yer mor lekeler bulunur.

Obur hayvanlardır. Denizde yaşayan bütün canlılarla beslenirlerse de kalkan ve pisi gibi büyük yassı balıklara bilhassa düşkündürler. İnsanlar için tehlike teşkil etmezler. Bu hayvanların büyük balinalara bir arada taarruz ederek onları parçaladıkları hakkında bir kanaat mevcutsade aslında gayet münzevi ve tenbel tabiatlı oldukları nadir anek ölü veya ağır yaralı bir balınaya tesadüf ettikleri zaman saldırmaktadırlar. Bu işle meşgul olurken o derece kendilerinden geçerler ki vücutlarına zıpkın saplanırsa dahi ehemmiyet vermedikleri görülmüştür. Üst çenelerindeki dişler konik, alt çenelerindekiler ise kesicidir.

Üremeleri hakkında kesin bilgi mevcut olmayıp bu hususta ilki teori ileri sürülmektedir. Birinci teori bu hayvanların yavrularını doğurarak dünyaya getirdikleri ve dişi ferdin bir seferinde dörde kadar yavru yaptığı şeklindedir. İkinci teori ise bunların yumurta dökerek üredikleri ve dişi ferdin bir kaç adet ufak boyda yumuşak yumurta yaptığı, bu yumurtaların mahfazası, kabuğu veya kapsülü bulunmadığı, renksiz olduğu ve hayvanın bunları derin sularda denizin dibine bıraktığı merkezindedir. An-

cak bu hayvanların bağılı bulunduğu familyanın özellikleri nazarı dikkate alınacak olursa yavrularını doğurarak dünyaya getirdiklerini kabul etmek ve (Sea fishes) isimli İngilizce kitapda ileri sürülen ikinci teorinin yani yumurtlamanın vârit olamayacağını düşünmek yerinde olur.

Grönlandlılar bu balığa fazla rağbet etmekte ve bilhassa avına çıkmaktadırlar. Avı nisbeten kolaydır. Çünkü büyük cüssesine rağmen avlandığı zaman hiç bir mukavemet göstermemektedir. Avlanan bu balıklar müteaddit maksatlarda kullanırlar. Eti yenir. Fakat taze olarak yenildiği takdirde pürgatif tesir ve sancı yaptığından buzda dinletilmek veya kurutulmak suretiyle tesiri izale edildikten sonra istihlâk edilir. Büyük bir ferdin karaciğerinden 70 galon kadar yağ çıkarılmaktadır. Çok sağlam olan derisi uzun şeritler halinde kesilerek uç uca bağlandıktan sonra halat yerine kullanılır.

Bu balık Türkiye sularında yoktur.

LAEMARGUS ROSTRATUS :

Alt çene dişlerinin sivri uçları yanlara yatık vaziyette ve kenarları düzdür. Küçük köpek balıklarından olup boyları en fazla 3 kademe kadar büyümektedir. Türkiye sularında vardır. Bu balığın Türkiye sularında bulunmayan LAEMARGUS BOREALIS isminde bir başka türü bilinmektedir.

ECHINORHINUS SPINOSUS (Bramble shark) :

(ECHINORHINUS BRUCUS)

Türkiye sularında (Çivili köpek balığı) adı ile tanınan bu genüsü bazı kaynaklar Echinorhinidae adı altında müstakil bir familya olarak göstermekte ve genel olarak bu balıklara (Bramble shark) adını vermektedirler. Bu genüseye bağılı bir tek tür olarak yalnız bu balık bilinmektedir.

Normal olarak 7 kadem boyunda olurlar. 10 kadem boyunda olanları da görülmüştür. Derin su balığı olup umumiyetle 200 kulaçtan daha derin sularda yaşarlar. Atlas okyanusunda ve bilhassa Avrupa sahiillerinde çok bulunur.

Bunların dorsal yüzgeçlerinin önünde diken yoktur. Yalnız derisinin üzeri dikenli tümsekler, uçları sivri kabartılarla kaplıdır. Birinci dorsal yüzgeç ventral yüzgecin tam üzerine tesadüf etmektedir.

Familya (6) : Squatinidae (Angel sharks) :

Squatina (Rhina) isminde bir tek genüsü bulunan bu familya mümessilleri tropik ve mutedil denizlerin 100-150 metreye kadar olan sahil bölgelerinde, dipleri kum ve çakıllı zemin üzerinde yaşamakta ve

umumiyetle sığ suları tercih etmektedirler. Dip balıklarıdır. Kozmopolitler. Dünya denizlerinde yaşayan 10 kadar species'i bilinmektedir.

Kafa ve vücutları basık ve yassıca olup pektoral yüzgeçleri kanat gibi yanlara açılmış ve çok büyümüştür. Vücutlarının geri kısmı tipik köpek balıklarında olduğu gibi düz, yuvarlak ve uzundur. Ne köpek balıkları gibi uzun ve ne de vatozlar gibi tam yassıdır. Bu halleriyle (Dogfish)lerle (Ray) ler arasında bir halka teşkil etmekte olup mütevassıt bir familya olarak kabul edilmektedirler.

İki dorsal yüzgeci kuyruğa yakın bulunur. Kuyruk kanaltarı ufaktır. Ağzıları köpek balıklarında olduğu gibi vücudun alt kısmında olmayıp uçtadır. Dişleri konik ve çok kuvvetlidir. Gözleri tipik köpek balıklarında olduğu gibi başının yanlarında olmayıp başın üzerinde ve gayet ufaktır. Bunların hemen gerisinde iki nefes deliği bulunur.

Boyları 3 - 7 kadem arasında değişmektedir. Hareket kabiliyetleri çok az olduğundan gündüzleri zemin üzerinde yatarak hareketsiz geçirirler. Alaca karanlıktan itibaren bütün gece avlanmağa çıkarlar.

Karnivordurlar. Başlıca gıdalarını dipte yaşayan fıkrasızlarla ufak dip balıkları teşkil eder. Bilhassa yassı balıkları ve çağanozları tercih ederler.

Renkleri koyu kahverengi, nefti, veya gri olup üzerinde esmer lekeler vardır. Karın tarafları beyaz olur. Derisi pulsuz ve dikensizdir. Fakat zımpara gibi gayet sert olur.

İlkbahar ve yaz aylarında ürerler, yavrularını canlı olarak dünyaya getirirler. Bir dişi fert 25 kadar yavru yapar.

Türkiye sularında (Keler balığı) adı altında SQUATİNA SQUATİNA isimli bir tek mümessili yaşamaktadır.

Bu tür hakkında aşağıda izahat verilmiştir:

SQUATİNA SQUATİNA (Monk fish) :

(RHİNA SQUATİNA)

SQUATİNA genişliğine bağlı ve Türkiye sahillerinde (Keler balığı) adı ile tanınan bir tür olup dünya denizlerinde SQUATİNA VULGARİS, SQUATİNA ANGELUS vesaire gibi muhtelif türleri yaşamaktadır. İngilterede bu balıklara (Angel fish), (Angel shark), (Fiddler) gibi isimler verilmektedir.

Bu balıklar yaz aylarında sahillere sokulurlar. Beslenme tarzları çok enteresandır. Bati hareketli olduklarından kendinden süratli ve çevik balıkları yakalayabilmek için avlarını büyük ağızlarına doğru çekmek mecburiyetini hissederler. Bu maksatla denizin dibine yatarak yüzgeçle-

rini hafif hafif sallamak suretiyle dipte bulunan kurtları ve karidesleri ürkütür ve harekete geçirirler. Bunları avlamak için yaklaşan balıkları da kendileri avlarlar.

İngilterede yaşayan species çok eskidenberi bilinen ve avlanan balıklardandır. Bunların büyük olanları derin sularda dolaşırlar fakat küçük olanları sahillere çok sokulur hatta nehirlere dahi girerler. Derileri çok sağlam olduğundan bir zamanlar kılıç kabzaları, musiki âleti çantaları imalinde kullanılırdı.

Eti kaba elyaflı olması ve balığın büyüklüğüne ve pişirilme şekline göre kuvvetli bir amonyak kokusu neşretmesi bakımından pek makbul sayılmamaktadır. Türkiyede bulunan bu türün etinden bu mahzurlar pek fazla görülmediğinden evvelce yalnız hristiyanlar tarafından yenirken son zamanlarda istihlâki umumileşmiş ve (Keler balığı) adı ile fileto halinde satılan eti her mevsimde yenmekte ve lezzetli addedilmekte olup aranan bir gıda maddesi haline gelmiştir.

Hidrobiyoloji mecmuası cilt - 2, Sayı - 2 de Türkiyenin zehirli balıkları başlıklı yazısında sayın Dr. Fethi Akşiray bu balığın etinin fazla miktarda yenildiği takdirde bazan zehirlenmelere sebep olduğunu ve şimdiye kadar esash bir şekilde tetkik edilmemiş olan bu balıkların zehirlilik hal ve zamanları hakkında kesin bir bilgi mevcut olmadığını ifade etmektedir.

Türkiye sularında avlananlar 3-5 kadem boyunda olurlar. Sureti mahsusada avlanmazlar. Mercan, sinağrit gibi dip balıklarının oltalarına veya paraketalara gelir. En fazla yaz mevsiminde avlanır.

RHAMPHOBOTIS ANCYLOSTOMUS :

Squalus (Dogfish) lerler Raja (Ray) ler yani tipik köpek balıklarıyla yassı köpek balıkları arasında mütevassıt bir genüse ait olduğu kabul edilen bu species'in şekil itibariyle (Keler) balığından çok farklı acaip görünüşü dolayısıyla hangi familyaya bağlı olduğu hakkında bir kayda tesadüf edilmemiştir.

Türkiye sularında yoktur.

(Devam edecek)

— o o o —

TÜRKİYEDE İLK DEFA DÜZENLENEN BALIK BULUCU CİHAZLARINDAN «BASIC» KURSU

Yazan: Kaptan Süreyya ETA

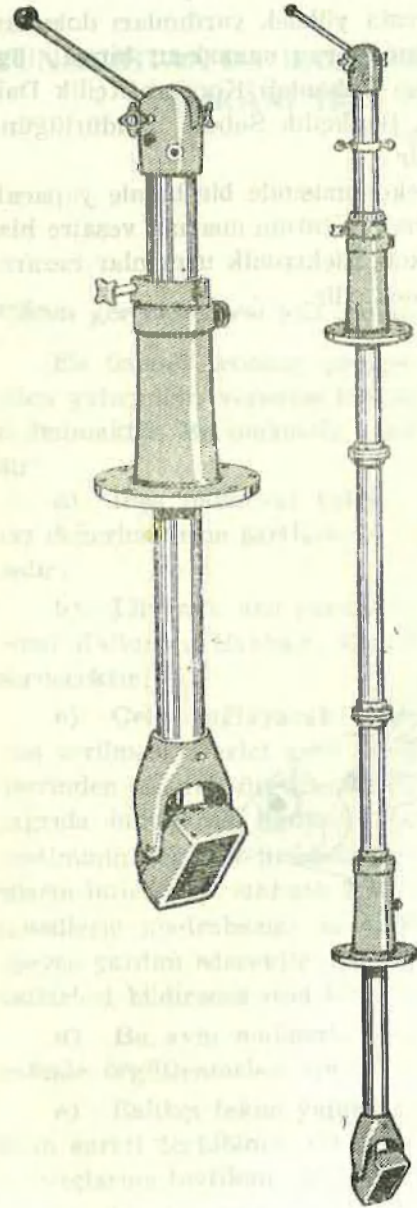
Dünyaca meşhur Norveç SIMRAD balık bulucu Sonar ve Basic ci-

hazları fabrikası Deniz Malzeme Limited Şirketi aracılığı ve Hidrobiyoloji Araştırma Enstitüsünün kıymetli yardımları ile Enstitü konferans salonunda 14-17 kasım tarihleri arasında memleketimizde balıkçılıkla ilgililere ve balıkçılarımıza bir kurs hazırlamıştır.

Kursta SIMRAD sonarlarının el ile çalışan tipi olan BASDIC balık bulucu cihazları hakkında Norveç SIMRAD firması Baş Elektronik Uzmanı Mr. PETER FRANKOVIÇ tarafından 14 - 15 kasım tarihleri arasında projeksiyonla cihazın ana prensipleri ve kullanılması anlatılmıştır.

Bilindiği gibi şimdiye kadar yurdumuzda yalnız dibe kumanda eden balık bulucu cihazlar kullanılmakta idi halbuki SIMRAD firmasının yeni cihazlarından olan BASDIC ile sade dip değil ilâveten 800 metrelik bir daire içinde ön arka sağ sol taramalar da muvaffakiyetle yapılmaktadır.

14-15 kasım arası nazarı kursları müteakip 16-17 Kasım tarihleri arasında Basdic cihazının Türkiye'de ilk monte edildiği YAKUP-lar isimli balıkçı motoru ile denize çıkılmış ve davetli uzmanlar nezaretinde cihazın kullanılışı gösterilmiştir. Bu arada sağ sol ileri ve arkadaki büyük küçük balık sürüleri muvaffakiyetle tesbit edilmiştir. Tatbikata bütün diğer balıkçıların tecrübelerine istinaden balık yoktur diye çıkmadıkları bir günde çıkılmış ve Basdic cihazının mükemmeliği sayesinde muhtelif mesafe ve derinliklerde balık

BASDIC cihazı kumanda sistemi

sürüleri görülmüş ve takip edilmiştir.

Bu kursa Köy İşleri Bakanlığı, Hidrobiyoloji Araştırma Enstitüsü, Et ve Balık Kurumu, Denizyolları İşletmesi uzmanları biyologları ve muhtelif iş adamları ile balıkçı ve denizcilerimiz katılmışlardır.

Deniz Malzeme Limited Şirketi, Kursta yüksek yardımları dokunan Hidrobiyoloji Enstitüsü yetkililerine minnetlerini sunarken, kursa ilgi göstererek uzmanlar gönderen Köy İşleri Bakanlığı Kooperatifçilik Dairesi Başkanlığı ile Et ve Balık Kurumu Balıkçılık Şubesi Müdürlüğüne de teşekkürlerini sunmayı bir vazife bilir.

Ayrıca memleket balıkçılığında ve ekonomisinde bir hamle yapacak olan yan taramalı Basdic ve Sonarların bakım tutum onarımı vesaire hizmetleri için Deniz Malzeme Limited Şirketi Elektronik uzmanlar nezaretinde bir elektronik laboratuvar tesis etmektedir.

(Devamı var)

UZUN NEN BALIK BULUCU
KURSU

— 81 —

YUNANİSTAN'DA BALIKÇILIK ENDÜSTRİSİNİN GELİŞME İMKÂNLARI VE PERSPEKTİFLERİ (Kısım 5)

La Pêche Maritime'den
Çeviren : Şadan BARLAS

Plânın gerçekleşmesi için alınacak tedbirler

En önemli problem programın başarıya ulaşması için elzem adde-
dilen yatırımları yapması hususunda özel teşebbüsü teşvik etmek çaresi-
ni bulmaktır. Bu maksatla aşağıdaki tedbirlerin alınması düşünülmekte-
dir:

a) İnşa halindeki balıkçı limanlarının sür'atle bitirilmesi. Bunun,
avı değerlendirme şartlarında radikal bir değişiklik yapacağı umulmak-
tadır;

b) Lüzumlu ana paraların iyi şartlar içersinde ikrazı. Ana paralar
Sınaf Kalkınma Bankası, Ziraat Bankası ve diğer bankalar tarafından
verilecektir;

c) Gelir sağlayacak muhtelif yeni sektörlere Devletce sübvans-
yon verilmesi. Devlet aynı zamanda yeni teşebbüslerin rasyonel temeller
üzerinden ahenkli örgütlenmesini sağlamak için eksper ve teknisyenlere
çağrıda bulunarak ilgililere lüzumlu teknik yardımı yapacaktır. Balık
üretiminin değerlendirilmesi için balıkçı limanlarının ve öngörülen diğer
işlerin bitirilmesi, sıhhatli bir rekabetin teşkiline ve bilhassa küçük müs-
tahsillerin madrabazlar ve dağıtıcılar tarafından istismarının tahfifine
epeyce yardım edecektir. Bu problemin arz ettiği önem sebebiyle alınacak
tedbirleri bildirecek özel bir etüdün yapılması mutasavverdir;

d) Bu aynı maksatla, hâlen dört bin üyesi bulunan kooperatifler
halinde örgütlenmeleri için balıkçılar teşvik edilecektir;

e) Balıkçı tekne yapımının kontrolü ve teknelerin yaptıkları istih-
salin sureti terkinin, tüketici büyük halkın ve balıkçılık endüstrisinin
ihtiyaçlarına tevfikane, balık kategori ve cinsleri itibariyle tâyin ve tesbiti;

f) Bir taraftan balığın diğer hayvansal ürünlere nazaran gıda ba-
kimından avantajlarını yaymak ve diğer taraftan mahallî menşeli balık-
ların taze ve konserve halinde okul kantinlerinde, silâhlı kuvvetler ile
hayır cemiyetlerinin rasyonlarında bulundurmaya zorunlu kılarak ucuz

balık tüketiminin genişletilmesi için koordine çabalar. Keza taşrada balık tüketimini teşvik etmek amacıyla bir soğu zincirinin örgütlenmesi ve bölgeler bakımından olduğu kadar devreler bakımından da istihsalin ikmali maksadiyle uygun şartların yaratılması için çabaların geliştirilmesi. Yabancı memleket pazarlarınınca talep edilen av ürünlerinin uygun şartlar içersinde üretim imkânlarının incelenmesi, derin dondurulmuş balık ihracatını geliştirmek için gerekli tedbirlerin alınması ve kolaylıkların gösterilmesi;

g) Endüstri tarafınadn kullanılan üretim sürplüslerini tatmin edici şartlar içersinde ve tamamen absorbe etmek amacıyla balık konserve fabrikaları, balık unu fabrikaları v.s. gibi büyük endüstri tesislerinin kurulması;

h) Avın bir kısmını ya tuzlayarak ve konserve yaparak veya dondurulmuş filetolar halinde işleyerek - balıkdeşelerinden balık yağı ve unu imal edilecek - bizzat fabrika gemilerinde muamele etmek imkânı. Bu muameleler teşebbüsün genel harcamalarının mühim bir kısmını karşılamaya imkân verecek ve av maliyetinin düşürülmesine yardım edecektir;

i) Müşterek bir çaba ile prodüktivitelerini artırmak ve araçların müdahalesine lüzum olmaksızın ürünlerin sürümünü kolaylaştırmak amacıyla, küçük balıkcılık teşebbüslerinin birleşmesini ve işbirliğini teşkil edebilecek finansman vesaire gibi faktörlerin kabulü:

j) Mürettebat tâyinine ait tedbirlerin kabulü. Başlıca tedbirler şunlardır: açık deniz balıkcı gemilerinde pay usulünün kullanılması, mürettebat aylıklarının islahı, askerlik süresinin kısaltılması, parasız meslekî eğitim, etüd bursu tahsisi, ihtiyarlık hastalık ölüm v.s. sigortalar;

— Memlekette imal edilmeyen çeşitli balık avlama gereçleri ve tahrik motorlarının gümrük resimlerinin indirilmesi;

— Tüketicinin çıkarlarını da korumakla beraber, mahallî istihsalin genişlemesini takviye edecek tarzda, av ürünlerinin özellikle dondurulmuş balık ithalinin kontrolü;

— Yabancı ülkelerin (İzlanda, Moritanya, v.s.) karasularının bölgesinde bulunan ve çok miktarlarda balığın mevcut olduğu bölgelerde Yunanlı balıkcı gemilerine av hakkı temin etmek ve özel anlaşmaların aktinden sonra, Kanada, Madagaskar, Kuveyt, v.s. gibi ülkelerde balıkları boşaltmak, taşımak ve muamele etmek amacıyla bu yabancı ülkelerin limanlarında olmak üzere karada av üsleri kurmak maksadiyle daimi çabalar harcamak;

— Borç verme usulünün radikal bir şekilde tadili ve balıkcılık ekonomisinin münferit fizyonomisine tesirli olarak cevap verebilmesi amacıyla kredinin yeniden örgütlenmesi; faiz haddinin indirilmesi ve yürür-

Ülkteki sigorta kesinti sisteminin tadili. Özel bir idare mekanizması ile birlikte bağımsız bir balıkçılık kredi dalının kurulması;

— Piyasayı nizamlandırmak çaresini bulmak ve yabancı ülkelerde kote edilmiş fiatlarla rekabeti önlemek amacıyla, Yunanistan av ürünlerinin yalnız Ortak Pazar üyesi ülkelere doğru değil, fakat aynı zaman, diğer yabancı pazarlara doğru normal bir sürüm şartları içersinde, balıkçılık ve tarımla yükümlü Avrupa Ekonomik Topluluğu Komisyonu ile anlaşma. Dala yapılan malî yardım (sübvansyonlar, ikrazlar, v.s.) maddesinde yeknesak bir hattı hareket ittihazına çalışmak;

— Bazı kategori balıklar için bir emniyet fiyatını kullanmak imkânının etüdü. Bu konu çok önemli olduğundan ayrıntılı bir etüd yapmak gerektir;

— Bu aynı maksatla, yalnız ikmal kooperatifleri değil, fakat, aynı zamanda, üretim kooperatifleri organize etmek hususunda teşvik ederek bugün sadece dört bin üyesi bulunan balıkçılar birlikleri örgütünü, balıkçılık ve oşinografi alanlarında bilimsel araştırmaların gelişmesini, balıkçılık ve balık yetiştirme dallarında meslekî formasyonun takviyesini teşvik etmek elzemdir;

— Nihayet, ülkenin zenginliklerini korumak maksadiyle yürürlükteki yasakların takviyesini ve daha fazla kontrolünü etüd etmek lâzımdır;

— Atlantik balıkçılığı için nakliye gemilerinin daha büyük mikyasta kullanılması büyük balıkçı gemilerinin uzak balık avlama bölgelerinde uzun müddet kalmalarına imkân verecektir. Şöyle ki, balık avlama süreci ürünlerin hacmi lehinde uzatılmış olacaktır. Böylece balıkçı gemilerinin balık avlama bölgelerinden bağlı oldukları limanlara ve bu limanlardan balık avlama bölgelerine kadar sefer adetlerinin sınırlandırılması suretile üretim maliyetinde bir düşüş olacaktır.

Nihayet, ülkenin balıkçılık zenginliklerini korumak maksadiyle yürürlükteki yasakları takviye ve bu yasaklara riyeti daha yakından kontrol etmek tarzı etüd edilecektir.

İSPANYA, YENİ VE MODERN BALIKÇI FİLOSUNU SEVK VE İDARE EDECEK ADAMLARI NASIL YETİŞTİRİYOR

Ocean Fisheries'den

Çeviren: ***

İspanya'nın balıkçılık filosunu üstün bir seviyeye getirmek ve modernleştirmek için son zamanlarda yaptığı teşebbüsler Vigo'daki balıkçılık okulu tarafından desteklenmektedir. Okul, yeni filo adamları teçhiz edilirken lüzumlu meslekî kabiliyet ve mahareti sağlayacaktır.

Okul, Vigo balıkçılık limanının bulunduğu sokağın karşısında modern bir binada olup iki ilâ dört yıl süreli bir kurs için 400 yatılı öğrenciyi yetiştirecek şekilde plânlanmıştır. Tedrisat semâ cirimleri ile yapılan seyrüseferden dizel motorculuğuna kadar her şeyi ihtiva etmektedir. Bu arada işleme ve dondurma tekniğinin uygulanmasına da geniş ölçüde yer verilmiştir.

Okulun amacı balıkçı gemi kaptanları, makinistler, usta balıkçılar yetiştirmektir. Bir balıkçı gemisinin idaresine ve navigasyonuna çok önem verilmekle beraber, öğrenciler her şeyden önce bir besin ürünü istihsal ettiklerini ve bu ürüne itina göstermek için yetiştirilmekte olduklarını asla zihinlerinden çıkarmıyacaklardır.

Böylece, eğitim vasıtaları meyanında yüksek ve alçak sür'atte dizeller, buharlı türbinler, buharlı makinalar, yüksek sür'atte dizel yardımcıları, fuel tankları ile birlikte hidrolik, hava ve elektrik sistemlerinin bulunduğu komple bir gemi dairesi vardır. Kısaca öğrencilerin, dondurma teçhizatı hariç, hakiki bir balıkçı gemisinin makina dairesinde bulabilecekleri her şey... Dondurma teçhizatı ise makina dairesine bitişik bölümdedir.

Dondurma teçhizatı makine dairesinde olduğu gibi, kompledir. Hem freon ve hem de amonyak ile çalışan tek ve çift rejimli sistemler vardır. Bu sistemler ile tava dondurma, hava sirkülasyonu ile dondurma ve daldırma suretiyle dondurma üniteleri çalıştırılmaktadır.

Öğrenci sadece makina dairesinde yetiştirilmemektedir. Yeni gelen öğrenci makinistlik, makina dizaynı kurslarıyla eğitime başlamaktadır. Bunu, gemi yapımına ve balıkçı gemisi dizaynına dair müteaddit kurslar izlemektedir. Zamanla öğrenci modern balıkçı gemilerinin ve bunların teçhizatının hakiki modelleri üzerinde etüd etme noktasına varmakta ve

Bundan sonra da tatbikat hakkında gerekli bilgiye aşına olmaktadır.

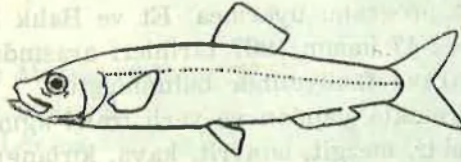
Vigo'daki balıkçılık Okulu birgün bir balıkçı gemisine veya bir fabrika gemisine kumanda edecek adamları yetiştireceğinden, öğrenciler gemilerin sevk ve idaresi ve navigasyonu konularında yoğun bir eğitime tabi tutulmaktadır. Sema cirimleri vasıtasıyla navigasyon eğitimi için kontroller ile birlikte komple iki modern gemi köprü üstü mevcuttur. Köprü okulun en üst katında olup Vigo limanına nazırdır. Böylece öğrenciler kendilerini hemen hemen denizde hissetmektedirler.

Alt katta sınıflardan birinde iki adet Decca radarı mevcuttur. Burada öğretmen özel bir simülatör vasıtasıyla problemler verebilir. Problemler radar sahasında görünür ve yapma resife çarpmadan veya yapma gemilere bindirmeden problemleri halletmek artık öğrenciye kalmıştır.

Bir fabrika gemisinin kaptanı balığın işlenmesi hakkında birşeyler bilmek zorundadır. Bundan dolayı okulda komple bir pilot tesisi vardır. Teçhizat, pişiriciler, imbikler, konserve kutu yıkayıcıları ve bir konserve fabrikasında bulunması gereken diğer teçhizat mevcuttur.

Öğrencinin konserve fabrikasındaki çalışmasını kontrol etmek için, Galiçya Konserveciler Birliği (Vigo İspanya'nın Galiçya Eyaletindedir) binada komple bir laboratuvar ve araştırma merkezi idame ettirmektedir. Böylece bakteri sayımından konserve kutusunun dikilmesine kadar her şey etüd edilebilir.

İspanya, dünya balıkçılığında başta gelen ülkelerden biri olmak için memleket çapında büyük çaba harcamaktadır. Filolar, fabrika gemiler, karada fabrikalar inşa etmektedir. Fakat bunların en önemlisi, belki, millî emellerini ileriye götürmek için usta teknisyenlerden meydana gelmiş sağlam bir temel inşa etmektir.

Dünya Balıkçılık Âlemi

İÇ HABERLER

★ Avrupa Ekonomik Topluluğu Ortak Konseyinin, Büyükelçiler seviyesinde yapılan yedinci toplantısında Türkiye'nin yeni ihraç maddelerine Topluluk pazarlarında sürüm kolaylıkları sağlanması konusunda isteği karara bağlanmış ve Ortak Pazar Türkiye'ye 24 gümrük tarife pozisyonunda indirimli özel bir rejim tanınmasını kabul etmiştir.

Bu karara göre, Topluluk pazarlarında sürüm kolaylıklarından faydalanacak yeni Türk ihraç maddeleri arasında taze balıklar, kabuklu deniz hayvanları ve denizde yaşayan yumuşakcalar da vardır.

Bu maddelere tanınan gümrük indirimleri ve kontenjanlar şunlardır: 300 ton uskumru ve 900 ton diğer deniz balıkları (hamsi hariç) taze, soğutulmuş veya dondurulmuş olarak % 50 gümrük indiriminden faydalanacaktır. 1950 ton palamut, torik, orkinos üye devletlerde câri gümrük resmine tâbi tutulacaktır.

Kontenjanlar 1 Aralık 1967 tarihinde yürürlüğe girip 31 Aralık 1968'e kadar devam edecektir.

★ Câri tatbikat programı uyarınca, Et ve Balık Kurumu, havanın müsaadesi oranında 2-17 ve 27-30 Kasım 1967 tarihlerinde Karadeniz Boğazı dışında Yunus, Sazan, Yayın, Gümüş, Turna av gemileriyle bazen iki grup halinde olmak üzere av tatbikatlarında bulunmuştur. Naylon palamut gıgır ağlarının kullanıldığı bu tatbikatlarda toplam 6157 adet palamut yakalanmıştır.

★ Câri av tatbikat programı uyarınca, Et ve Balık Kurumu, havanın müsaadesi oranında, 2-17 Kasım 1967 tarihleri arasında Batı Karadenizde Pisi av gemisiyle trawl faaliyetinde bulunmuştur.

Sahilden üç mil açıkta yapılan ve yerli trawl ağının kullanıldığı bu tatbikatta kalkan, tekir, mezigit, istavrit, kaya, kırlangıç, uskumru, çinakop, gibi toplam 4.2 ton çeşitli balık tutulmuştur.

★ Et ve Balık Kurumu, balıkyağı ve unu üretiminde ham madde olarak kullanılmak üzere Kasım 1967 ayında İstanbul'daki Zeytinburnu Et Kombinasyonu için 33.1 ton balık alımında bulunmuş ve 7.2 ton balık unu inşal etmiştir. Kurum, aynı ay içerisinde, Trabzon mamulü 1.7 ton yunus yağı

ve 21.5 ton hamsi yağı ile Zeytinburnu mamulü 7.2 ton balık unu satmıştır.

★ Et ve Balık Kurumu soğuk depolarında 1967 yılının üçüncü üç aylık döneminde 539.9 ton soğutulmuş ve 244.8 ton doldurulmuş olarak toplam 784.7 ton çeşitli deniz ve tatlı su balıkları ile krüstaseler soğu ile muhafaza edilmiştir. Dondurulan su ürünlerinden 0.2 ton kabuklu deniz ve tatlı su hayvanlarıdır.

★ Et ve Balık Kurumu 1967 yılının ikinci yarısı birinci üç aylık döneminde soğuk depolarında toplam 10511.4 ton buz üretiminde bulunmuş ve 9873.7 ton buz satmıştır.

★ İstanbul Balık Hâlleri Müdürlüğünce verilen bilgiye göre, Ekim 1967 ayı içersinde adı geçen Hâllere 6.860.329 TL.sı değerinde 2.140.837 kilogram ve 36.229 adet çeşitli deniz ve tatlı su ürünleri gelmiştir. Bunların cinsler itibariyle miktar ve aylık ortalama toptan kilogram fiyatları şunlardır:

Deniz balıkları: Barbunya 1179 kg 4143 krş; Tekir 19781 kg 1119 krş; Dil-Pisi 1846 kg 1628 krş; Kalkan 16742 kg 781 krş; Levrek 2090 kg 2393 krş; Kefal 7127 kg 738 krş; Gümüş 1017 kg 1461 krş; Kupes 28 kg 700 krş; Mezgit 939 kg 442 krş; İskorpit 149 kg 718 krş; Mercan-Sinagrit 2367 kg 1480 krş; Hani, Lâpina, İşkına 264 kg 965 krş; Lüfer 99550 kg 594 krş; Minakop 25839 kg 102 krş; Kaya 53 kg 320 krş; Kılıç 4363 kg 2710 krş; İstavrit 25215 kg 270 krş; İzmarit - İstrongiloz 190 kg 146 krş; Sardalya 664 kg 696 krş; Orkinos 193 kg 278 krş; Zargana 2697 kg 267 krş; Dülger 3 kg 533 krş; Gelincik 312 kg 1860 krş; Uskumru 1636 kg 771 krş; Çitari 1552 kg 1763 krş; Karagöz 1385 kg 1549 krş; Kolyoz 7399 kg 422 krş; Akya 137 kg 570 krş; Tirsi 66 kg 272 krş; Kırilangic 771 kg 1072 krş; Torik 155970 kg (27581 çift) 279 krş; Palamut 1736072 kg (1197291 çift) 206 krş; Keler 22 adet 1113 krş. muhtelif balıklar 352 kg 2482 krş.

İstanbul Balık Hâllerine Ekim 1967 ayında gelen torik ve palamut balıklarının beher çiftinin ortalama ağırlıkları sırasıyle 5800 ve 2450 gramdır.

Tatlı su balıkları: Mersin 988 kg 841 krş; Kefal 60 kg 100 krş; Turna 208 kg 246 krş; Yılanbalığı 34 kg 450 krş; Sazan 105 kg 151 krş; Yayın 2519 kg 327 krş; Levrek 3793 kg 945 krş.

Krüstaseler: İstakoz 1026 adet 3061 krş; Karides 11241 kg 1620 krş; Böcek 686 adet 3518 krş; Pavurya 18024 adet 133 krş; Çağanoz 3600 adet 12 krş;

Molüskler: Kalamarya 1 kg 1000 krş; İstridye 2244 adet 24 krş; Tarak 625 adet 26 krş; Sübye 2 adet 1000 krş; Mıdye 10000 adet 5 krş.

DİŞ HABERLER

Amerika Birleşik Devletleri

★ İki yunus, Büyük Okyanusa mahsus iki iri ayıbalığı ve bir fok 1968 başında San Kleman adası (Kalifornia) açıklarında 130 metre derinlikte yapılacak «III üncü Deniz Laboratuvarı» tecrübesi sırasında Amerikan Bahriyesinin kırk sunotlarına katılacaklardır. Yunuslardan birinin 1965 de yapılmış olan «II. Deniz Laboratuvarı» tecrübesi sırasında meşhur olan **Tuffy** olacağı zannedilmektedir.

Bu deniz hayvanları arama, kurtarma, küçük yüklerin naklinde tahrik yardımcısı olarak ve denizaltı fotoğrafçılığına yardımda bulunmak üzere kullanılacaktır. Malzemeleri denizin yüzeyinden bir koşum vasıtasıyla getirecekler, dipte çalışan dalgıçlar arasında âlet, acil ilâç, laboratuvarda tahliller için numüneler, v.s. gibi malzeme taşıyacaklardır.

Hayvanlardan bir tanesi, müşkül durumda bulunan bir dalgıça yardım edecek tarzda yetiştirilmiştir. Acil akustik bir işarete cevap vererek denizaltı laboratuvarından bir halat almaya gidecek, halatı işareti veren dalgıca kadar uzatacaktır. Dalgıç halatı izleyerek «Denizaltı laboratuvarı»nı bulacaktır. Hayvan, dalgıç üsse kadar götürecektir şekilde de yetiştirilebilecektir.

«Deniz laboratuvarı» çalışmalarına hayvanların bu iştirakinin tali avantajı olarak, Bahriye, hayvanların adaptasyon hassası, kapasiteleri, intizamları ve yetiştirme metodlarının müesseriyeti hakkında, belli çalışma tipleri için muhtelif hayvanların seleksiyonu, denizin istikşafında insanlara yardım için yeni imkânlar hakkında bilgi elde etmeyi ümit etmektedir.

1965 yılının eylül ayında La Jolla (Kalifornia) açıklarında yapılmış olan II. Deniz Laboratuvarı faaliyetlerinde **Tuffy** adlı yunus yolunu kaybeden bir sunotuna yardımda bulunmak imkânını göstermek ve muhtelif mesaj, âlet ve başka malzeme taşımak için kullanılmıştır. Bu çalışmalardan beri **Tuffy** ve başka yunuslar okyanusta serbest olarak genişçe kullanıldılar. Bir koşum takımı taşıyan **Tuffy** 165 metreye kadar dalmış ve takriben 2 dakika 45 saniyede deniz yüzeyine çıkmıştır.

Keza Kalifornia ayıbalığının faydalı işler yapmak ve açık denizde serbest olarak emniyetle icra etmek için yetiştirilebileceği müşahede edilmiştir. Kullanılan ayıbalığı 75 metreye kadar dalmış ve daha fazla dala-bileceği umulmaktadır. Vahşi halde olan bir ayıbalığı «II inci Deniz Laboratuvarı» mürettebatı tarafından ehlileştirilmiş ve sunotları tarafından çağrılabilir ve elde beslenebiliyordu. Hayvan, «II inci Deniz Laboratuvarı»nın kuyusunda yüzeye çıkıyor ve denizin yüzeyine dönmeden evvel sıkıştırılmış helyum - oksijen havasını teneffüs ediyordu.

Dekompresyon odasında yunuslar, benzeri derinliklerden itibaren tehlikeye maruz kalmaksızın, çok seri bir dekompresyona dayanacaklarını gösterebilmişlerdir.

Âdi foklar ve hortumlu foklarla yapılan tecrübeler bu hayvanların terbiye edilebileceklerini göstermiştir. Âdi fok su altında yirmi dakika kalabilir ve nisbeten büyük bir derinliğe dalabilir. «III üncü Deniz Laboratuvarı» ile ilgili olarak Mugu Burnunda yapılmış olan denemelerde bu hususun tesbitine çalışılacaktır. Atlas Okyanusuna mahsus gri fok'un en az 125 metreye kadar derinliğe indiği biliniyor. Hortumlu fok sür'atle öğrenmektedir ve 45 dakika su altında kalır. Keza derine dalabilir fakat azamî derinlik bilinmemektedir. Hortumlu fok'a çok yakın olan Weddel dinizi fok'u da su altında kırkbeş dakika kalabilir ve 600 metreye kadar dalabilir.

«La Pêche Maritime»den

FAO

★ Balıkçıların meslekî eğitimi ve biyolojik araştırma için inşa edilmiş olan yeni bir gemi F.A.O. (Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilâtı) ya teslim edilmiştir.

Teşkilâta ait filonun onyedincisi olan bu gemi Bidefor (Birleşik Krallık) da inşa edilmiştir. Gemiye **Fregata** adı konulmuştur. Bu yılın Mart ayının 29 uncu günü denize indirilmiş olan gemi Teşkilâtın diğer iki gemisi ile birlikte onaltı Antil ülkesinin iştirak ettiği gelişme için Birleşmiş Milletler programının bir projesine katılmak üzere Antiller denizine gitmiştir .

Bu bölgede balıkçılık halâ ilkeldir ve kıydan ileri gitmemiştir. **Fregata** gemisile FAO nun diğer gemileri mahallî stajyerlerin ünsiyet edecekleri en modern techizata sahiptirler. Ayrıca gemilerdeki mürettebat mevcut stokları değerlendirecekler ve muhtelif avlama metodlarını tecrübe edeceklerdir.

Fregata, İngiliz mürettebat tarafından Barbados'a götürülecektir. Antillerde istihdam edilecek ve bir İngiliz tarafından yönetilecek daimi mürettebat Barbados'ta gemiye binecektir. Bir FAO biyologu da gemiye Barbados'ta iltihak edecektir.

FAO filosu dünyanın hemen hemen her yerinde arama ve meslekî yetiştirme işlerine katılmaktadır: Hint okyanusu, Pasifik okyanusu, Antiller denizi, Batı Afrika kıyıları ve hatta Viktorya gölünde olmak üzere. Bir çok gemiler Japonya'da, Norveç'te ve Büyük Britanya'da inşa edilmiştir. Bir tanesi Ekvator'da inşa edilmiştir. En büyüğü 300 tonluk 145 ayak boyunda Kore'de kurslarda faydalanılan Chin-Dal-Le olup en küçü-

ğü Hindistan'da okul olarak kullanılan 50 ayak boyundaki bir trol gemisidir.

«La Pêche Maritime»den

Fransa

★ II inci Dünya Harbinden itibaren balık tüketimi Fransada devamlı olarak azalmıştır. Temmuz 1967 de yayımlanan resmî istatistiklere göre, aile bütçesinden yiyecek maddelerine harcanan paranın % 8,3 ü başta ete, % 5 i ekmeğe olmak üzere balığa ise sadece yüzde dört sarf edilmektedir. Balıkçılığa indirilen en ciddi darbe Roman Katoliklerine Cuma günü et yeme yasağının kaldırılmış olmasıdır. Yasağın kaldırılmasından sonra, balık tüketiminde kaydedilen azalma, telaş uyandırmıştır.

Bununla mücadele etmek için Paris şehrinin merkezinde muazzam bir gıda pazarı olan Les Halles'lerde Neptün harekâtı yapıldı. Bu harekât Millî Balık Tüccarları Federasyonu tarafından Perakendeciler Birliği ile müştereken düzenlendi. Birlik tüketicilere davetiye gönderdi. Hazırlanan davetiyelerin sayısı 2000 di. Bununla beraber hazır bulunanların 6000 ilâ 20000 arasında olduğu tahmin edilmektedir.

St. Denis kapısından itibaren bandoları ile birlikte esas balıkçı limanlarına ait geleneksel elbiseler giymiş dansör ve dansöz kafileleri sokaklardan geçtiler.

Bir çok Parisli ev kadınının az bildiği balık yemekleri hazırlandı ve parasız dağıtıldı. Hazırlanan yemeklerde bilhassa morinaya benzer bir balık ve bir hayli kabuklu deniz hayvanları kullanıldı. O kadar büyük bir izdiham oldu ki, binlerce kişi masalara yaklaşamadı ve bir hayli itişme kakışma oldu.

Bununla beraber bu fırsat geniş efkârı umumiyezi cezbetti ve gazeteler o zamandan beri balık yemeklerine ait tarifeleri makalelerinde yayımlamaktadırlar. Böylece harekâtın tüm etkisi uzun zamandan beri devam etmektedir.

Keza o günü özel bir gazete yayınlandı ve dağıtıldı. Gazetenin 16 sahifesinde pek çok bölgenin balık yemek tarifleri bildirildiği gibi özel balık cinslerinin kullanıldığı yeni tarifeler de makale halinde neşredildi. «Cumaya Kadar Bekleme» başlıklı makalelerin birinde pek çok gıdalardan ayrı olarak limanlardan her gün taze balığın dükkânlara verildiği hususu belirtildi.

«Fishing News International»den

İtalya

★ Okyanusta balık avcılığı yapan Adiyatik balıkçı gemi sahipleri Birliği Başkanı Torello Mattozi, San-Benedetto-del Tronto (İtalya) da İtalya balıkçılık endüstrisinin belli başlı yöneticileri ile buluşan Kriedmann'ın

başkanlığındaki Avrupa Parlamentosunun bir komisyonundan Milletlerarası Ancona Balıkçılık Fuarının, Avrupa Ekonomik Topluluğunun özel bir gösterisi olarak resmen kabulünü talep etmiştir.

Ancona Balıkçılık Fuarı İtalya'nın Doğu kıyısında Adriyatik denizi üzerinde aynı ismi taşıyan çok önemli bir balıkçı şehrinde her yıl yaz aylarında organize edilmektedir. Memleketimiz bu Fuara 1957 ve 1958 yıllarında katılmış ve Et ve Balık Kurumu tarafından temsil edilmiştir. Kurum 1964 senesinde Fuara bir heyet göndermiştir.

Yunanistan

★ 1966 da deniz ve iç sular balık üretimi 1964 yılının 105.000 ve 1965 yılının 106.973 tonuna mukabil 108.082 tona balığ olmuştur. 1965 ve 1966 arasındaki artış ancak 1500 tondur. Fakat Akdeniz ve Yunanistan sularındaki balık üretimi azalmamış olsa idi bu artış en az 5000 ton olacaktı. Artış % 1.42 dir. 1964 ve 1965 arasındaki aynı yüzde oranı.

Av bölgelerine göre dağılım şöyledir: Okyanus balıkçılığı 27.073 ton yerine % 9.2 bir artışla 29.582 ton; Akdeniz balıkçılığı 4000 ton yerine % 9.6 bir düşme ile 47.000 ton; kıyı balıkçılığı 15.000 ton yerine % 6.7 bir artışla 16.000 ton; göl balıkçılığı 8.500 ton yerine % 41.6 bir artışla 12.000 ton.

Bu rakamlardan elde edilen sonuçlar şunlardır:

1) Okyanus balıkçılığı üretimindeki artış tahminlerin altında olmuştur. Üretim 35.000 ton olacağı beklenirken 29.500 tonda kalmıştır. 1965 ve 1966 arasındaki artış yüzdesi ancak % 10 olmuştur. Halbuki % 30 bir artış bekleniyordu;

2) Akdeniz balıkçılığı üretimindeki azalma, Libya tarafından bahşedilen müsaadelerin sınırlandırılması sonucu kullanılan balıkçı gemi sayısında azalma sebebiyle daha da büyümüştür;

3) Keza Yunanistan suları dışında, açık deniz balıkçılığında (trol ve gırgır tekneleri) % 9.6 bir azalma kaydedilmiştir. 1966 yılı, trol ve gırgırcılık için müsait geçmemiştir. Bununla beraber bu kötü sonuçlar taze balığın ortalama fiyatının artmasıyla telâfi edilmiştir.

4) Buna mukabil, motorizasyon ve açık deniz balıkçılığının genişlemesi sayesinde, üretimi yılda 1.000 ton artmakta olan kıyı balıkçılığı faaliyetlerinde gelişme kaydedilmiştir. Üretimdeki % 6.7 artış, şayet küçük trol teknelerinin tuttuğu balıkların miktarında azalma olmasa idi muhakkak surette % 10 unu bulacaktı.

5) % 41.6 bir artış kaydettiğinden göl balıkçılığı üretimi fevkalade olmuştur.

Av geliri, ortalama kilogram fiat 2,39 frank (4.35 TL.) olmak üzere 258.720.000 frank (465.696.000 TL) a balığ olmuştur. Bu rakam, 1965 yılının 199.040.000 frankından (358.272.000 TL) 59.680.000 frank (107.424.000 TL) daha fazladır. Bu artışın çok büyük bir kısmı işletme masraflarınca absorbe edilmiştir.

Taze balığın ve dondurulmuş balığın ton başına ortalama fiatları sırasıyla 2690 frank (4842 TL.) ve 1970 frank (3546 TL. tır.

1966 yılının 31 aralık günü itibariyle Yunanistan balıkçı filosu 388 trol, 290 gırgır, 93 trol-gırgır, 773 küçük trol, 4397 kıyı balıkçı ve dairevî ağ kullanan 108 balıkçı teknesinden mürekkepti.

«La Pêche Maritime»den

BALIK VE BALIKÇILIK

(FISH and FISHERY)

Foundation : 1953

VOL. XV No. 10	DECEMBER 1967	ET ve BALIK KURUMU G. M. İSTANBUL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ BEŞİKTAŞ - İSTANBUL	EDITOR S. ATTILÂ
--------------------------	-------------------------	---	-----------------------------------

CONTENTS

	<u>Page</u>
HOW IS OUR BLACK SEA FISHERY	1
THE SHARKS AND RAYS IN THE WORLD SEAS (PART IX)	4
Family (5) : Squalidae (Spiny sharks) - continued Subfamily (2) : Scymnidae (Scymnoid sharks), Family (6) : Squatinidae (Angel sharks).	
COURSE ON «BASDIC» (FISH FINDER APPARATUS) ORGANIZED FOR THE FIRST TIME IN TURKEY	8
PERSPECTIVES AND DEVELOPMENT POSSIBILITIES OF THE FISHERIES INDUSTRY IN GREECE (PART V)	11
HOW SPAIN TRAINS MEN TO COMMAND HER NEW AND MO- DERN FISHING FLEET	14
WORLD FISHING NEWS	16
INDEX	24

İÇİNDEKİLER

SAYI: 1 - MART - ŞUBAT 1967

Denizde Yaşayan Memeli Hayvanlar (Kısım XIII)	ŞEREF KARAPINAR	1
Tatlısu Balıkçılığımızın Geleceği ve Balık Sosisleri Hakkında Düşünceler	FEHMİ ERSAN	8
Metereolojik Şartların Balıkçılıktaki Etkisi	NECLÂ GÜRTÜRK	10
Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyi Muaddel Anlaşması	ŞADAN BARLAS	13
Balık Unu Üretimi (Kısım I)	Çeviren: HAYDAR SÖZER	21
Dünya Balıkçılık Âlemi	***	26
İngilizce Balık ve Balıkçılık	***	28

SAYI: 2 - MART - NİSAN 1967

Karidesler Hakkında (Kısım I)	M. İLHAN ARTÜZ	1
Dünya Denizlerindeki Köpek Balıkları (Kısım I)	ŞEREF KARAPINAR	9
Balıkçılık Ekonomimiz	FEHMİ ERSAN	14
Doğu Karadenizdeki Hamsi Avı Faaliyetleri	TARIK YALINGÜN	18
Balık Unu Üretimi (Kısım II)	Çeviren: HAYDAR SÖZER	19
Dünya Balıkçılık Âlemi	***	25
İngilizce Balık ve Balıkçılık	***	29

SAYI: 3 - Mayıs 1967

Karides Hakkında (Kısım II)	M. İLHAM ARTÜZ	1
Dünya Denizlerindeki Köpek Balıkları (Kısım II)	ŞEREF KARAPINAR	9

Balıkçılık ve Su Ürünleri Meslek Okulları Hakkında	SAİM ONAT	14
Genel Balıkçılık Ekonomimiz ve Türk Hamsiciliği	FEHİMİ ERSAN	17
Su Ürünlerine Ait 1967 - 1968 Av Yılına Mahsus ve Devamlı Yasak ve Tahditler	***	20
1966 Yılında İstanbul Balık Hâllerinde Satılmış Olan Su Ürünleri	ŞADAN BARLAS	23
Dünya Balıkçılık Âlemi	***	27
İngilizce Balık ve Balıkçılık	***	29

SAYI: 4 - HAZİRAN 1967

Dünya Denizlerindeki Köpek Balıkları (Kısım III)	ŞEREF KARAPINAR	1
Japon Karides Trawl Ağının I. Deneme Seferi	SAİM ONAT	9
Balıkçılık Ekonomimizde Devlet Su Ürünleri Teşkilâtının Yeri ve Fonksiyonları (Kısım 1)	FEHİMİ ERSAN	14
Peru'nun Balık Unu Endüstrisi	ŞADAN BARLAS	19
Dünya Balıkçılık Âlemi	***	23
İngilizce Balık ve Balıkçılık	***	27

SAYI: 5 - TEMMUZ 1967

İkinci FAO Balıkçılık Araştırma Gemileri Konferansı	***	1
Dünya Denizlerindeki Köpek Balıkları (Kısım IV)	ŞEREF KARAPINAR	4
Balıkçılık Ekonomimizde Devlet Su Ürünleri Teşkilâtının Yeri ve Fonksiyonları (Kısım 2)	FEHİMİ ERSAN	8
Et ve Balık Kurumu Gemi Faaliyetleri	SAİM ONAT	13
1965 Dünya Su Ürünleri Üretimi ...	ŞADAN BARLAS	16
Norveç'in Gırgırcılıktaki Başarısı (Kısım I)	Çeviren: HAYDAR SÖZER	19

Dünya Balıkçılık Âlemi	***	23
İngilizce Balık ve Balıkçılık	***	27

SAYI: 6 - AĞUSTOS 1967

Dünya Denizlerindeki Köpek Balıkları (Kısım V)	ŞEREF KARAPINAR	1
Balıkçılıkta Kullanılan Ambalajlar	FEHİMİ ERSAN	8
Norveç'in Gırgırcılıktaki Başarısı (Kısım 2)	Çeviren: HAYDAR SÖZER	12
Yunanistan'da Balıkçılık Endüstrisinin Gelişme İmkânları ve Perspektifleri (Kısım 1)	Çeviren: ŞADAN BARLAS	17
Dünya Balıkçılık Âlemi	***	23
İngilizce Balık ve Balıkçılık	***	28

SAYI: 7 - EYLÜL 1967

1966 ve 1967 de Dünya Balıkçılığı (Kısım 1)	Çeviren: HAYDAR SÖZER	1
Japon Televizyon Film Direktörü Mr. Yoshio Kamisaka ile Yapılan Röportaj	SAİM ONAT	7
Dünya Denizlerindeki Köpek Balıkları (Kısım (VI)	ŞEREF KARAPINAR	9
Balık Tüketim Propagandaları ..	FEHİMİ ERSAN	15
Poyraz Köy Balıkçıları İle Bir Sohbet	NECLÂ GÜRTÜRK	17
Yunanistan'da Balıkçılık Endüstrisinin Gelişme İmkânları ve Perspektifleri (Kısım 2)	Çeviren: ŞADAN BARLAS	20
Dünya Balıkçılık Âlemi	***	24
İngilizce Balık ve Balıkçılık	***	29

SAYI: 8 - EKİM 1967

1966 ve 1967 de Dünya Balıkçılığı (Kısım 2)	Çeviren HAYDAR SÖZER	1
---	----------------------	---

Kanada Balıkçılık Bakanlığında Bir Türk Gemi İnşaiye Yüksek Mühendisi	***	7
Dünya Denizlerindeki Köpek Balıkları (Kısım VII)	ŞEREF KARAPINAR	8
Belçikada Balık Tüketimini Artırma çabaları	Çeviren: ŞADAN BARLAS	14
Yunanistan'da Balıkçılık Endüstrisinin Gelişme İmkânları ve Perspektifleri (Kısım 3)	Çeviren: ŞADAN BARLAS	16
İngiltere'de Yayınlanan 1967/68 Balıkçılık Yıllığı ve Rehberi	***	23
Dünya Balıkçılık Âlemi	***	24
İngilizce Balık ve Balıkçılık	***	29

SAYI: 9 - KASIM 1967

1966 ve 1967 de Dünya Balıkçılığı (Kısım 3)	Çeviren: HAYDAR SÖZER	1
İkinci Beş Yıllık (1968 - 1972) Kalkınma Plânında Su Ürünlerinin Hedefi	SAİM ONAT	5
Dünya Denizlerindeki Köpek Balıkları (Kısım VIII)	ŞEREF KARAPINAR	7
Gittikçe artan Genel Beslenme Zorunluğunun Giderilmesinde Büyük Faydalar Sağlayacak ve Türk Ekonomisine Müsbet Etkileri Olacak Balıkçılığımızın Gelişmesi İçin Alınacak Tedbirlere Dair	FEHMİ ERSAN	14
Yunanistan'da Balıkçılık Endüstrisinin Gelişme İmkânları ve Perspektifleri (Kısım 4)	Çeviren: ŞADAN BARLAS	18
Dünya Balıkçılık Âlemi	***	23
İngilizce Balık ve Balıkçılık	***	30

SAYI: 10 - ARALIK 1967

Karadeniz Balıkçılığımız Ne Âlemde?	FEHMİ ERSAN	1
---	-------------------	---

Dünya Denizlerindeki Köpek Balıkları (Kısım IX)	ŞEREF KARAPINAR	4
Türkiyede İlk Defa Düzenlenen Balık Bulucu Cihazlarından «BASIC» Kursu	Kaptan SÜREYYA ETA	8
Yunanistan'da Balıkçılık Endüstrisinin Gelişme İmkânları ve Perspektifleri (Kısım 5)	Çeviren: ŞADAN BARLAS	11
İspanya, Yeni Modern Balıkçı Filosuna Komuta edecek Adamları Nasıl Yetiştiriyor	***	14
Dünya Balıkçılık Âlemi	***	16
İngilizce Balık ve Balıkçılık	***	23
İÇİNDEKİLER		24

XV. CİLDİN SONU

— o o o —

Et ve Balık Kurumu Yayınları

Kitabın Adı	Neşir	Müellifin Adı	Fiatı (Kırş.)
	Yılı		
— Mezbaha kalıntılarının hayvan yemi olarak değeri	1954	Dr. Sabri Dilman	125
— Yüksek ve alçak proteinli mısırların proteinlerinin biyolojik değerlerinin mukayesesi	1955	Dr. Osman Koçtürk	150
— Bazı önemli yemlerimizin neşvünemalarını bitirmiş burulmuş Akkaraman koyunlarının semirtilmesi üzerindeki etkileri.	1955	A. Kemal Göğüş	450
— Evcil hayvanların beslenme esasları ve tekniği	1955	Dr. Sedat Kanju	200
— Etin dondurulması ve donmuş muhafazası	1956	Dr. Osman Koçtürk	100
— Hayvan yemi olarak mısır	1956	Dr. Osman Koçtürk	30

— Etile ilgili faydalı bilgiler	1956	Dr. Osman Koçtürk	250
— Kasaplık canlı hayvan ekspertiz pratiği	1957	Ragıp Saguner	300
— Tavuk beslemenin pratik esasları ve vitaminler	1958	Dr. Osman Koçtürk	250
— Gıda maddelerinin soğuk ve donmuş muhafazası	1958	Dr. Osman Koçtürk	135
— Et koyunu yetiştirenler için el kitabı	1958	Dr. Osman Koçtürk	535
— Et hayvanı yetiştirmede belli başlı kaideler ve yem formülleri	1958	Dr. Osman Koçtürk	420
— Sistematiik et muayeneleri pratik el kitabı	1958	Muzaffer Oral	700
— Ordu beslenmesinde donmuş et	1957	Dr. Osman Koçtürk	50
— Yonca çayırotu gibi önemli yemlerin muhtelif konserve metodlarıyla kısa saklanmaları için Ankara'da yapılan araştırmalar	1955	Dr. Şükrü Bilgurlu	510
— Kemik unu, balık unu, kan unu saklanması ve kullanılması	1958		25
— Karadeniz havzası balıkları	1955	(Dr. E. Slastenenko)	
	1956	(Hanif Altan)	3500
— Memleketimizde kasaplık hayvan alım satımı	1959	Ragıp Saguner	800
— Et endüstrisinde bağırsak işletmeciliği		Veteriner Bakteriolog	
— Sun'ı soğuk üretimi	1954	Orhan Arıcı	1000
		Hans Goldaes (Mak. Müh.)	
	1965	Murat Kubatoğlu	900
— Soğuk uygulamada beyaz mantarlarla yalıtım şekli	1965	Tesisat Müdürlüğü	500
		Genel Müdürlük	

Bu kitaplar Ankara'da Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğünden, «Karadeniz Havzası Balıkları» adlı kitap İstanbul, Beşiktaş Et ve Balık Kurumu İstanbul Şube Müdürlüğünden de temin edilebilir. Talep edildiğinde ödemeli olarak bildirilecek adrese gönderilir.

Balıkçılarımıza

M.W.M. (Halk dili ile Marşal) deniz motorlarına ait yedek parçaların satışına Et ve Balık Kurumu İstanbul Şube Müdürlüğünde devam edilmektedir.

İsteklilerin **Et ve Balık Kurumu Şube Müdürlüğü, Beşiktaş, İstanbul** adresine müracaatları rica olunur.

**ET VE BALIK KURUMU
İSTANBUL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ**

EBK 51/1967

BAŞAK SİGORTA A.Ş.

Türkiyede Sermayesi ve Teşkilâtı En Büyük Sigorta Şirketi
Sermayesi : 3.000.000

**YANGIN — NAKLİYAT — HAYAT — KASKO — TRAFİK
FERDİ VE KOLLEKTİF KAZA — HIRSIZLIK
CAM KIRILMASI — UMUMİ MES'ULİYET
S İ G O R T A L A R I**

Cabuk İş — Kolay Ödeme

**TÜRKİYENİN HER TARAFINDA
T. C. ZİRAAT BANKALARI,
EMNİYET SANDIKLARI ve
TÜRİZM BANKASI**

A C E N T E L E R İ D İ R
Telefon: 471648 - 478354 - 470727 - 475676

TÜRKİYE
İSTİKBAL BANKASI
PARANIZIN
İSTİKBALİNİZİN
EMNİYETİ
Tic. Sic. No: 47834 - 47835
Acenteleridir

VİTA'yı çok seviyor...

VİTA'nın tadı o kadar nefis ki, VİTA ile pişen bir yemekten daha lezzetli bir şey olabilir mi!

VİTA, kalorisi bol ve kuvvet sağlayan bir gıdadır.

VİTA hafiftir, mideyi yormaz, çünkü fevkalâde sâf ve asiditesi az olan nebatî yağlarla imâl edilir.

GRAFİKA

VİTA sayesinde
kocanız yemekleri
çok kolay hazmeder.
Keyfi yerinde
olur.

**yemeğin lezzeti
midenin dostudur.**

ET ve BALIK KURUMU

TELGRAF : ETBALIK ETBALIK BEŞİKTAŞ
TELEFON : 11 60 00 47 51 98

ANKARA

İSTANBUL

ET VE BALIK KURUMU, YURT İÇİ VE YURT DIŞI PIYASALARA TAZE VE DONMUŞ ET, DERİ, BAĞIRSAK, ET YAĞLARI, ET MAMÜLLERİ, DİĞER HAYVANI ÜRÜNLER İLE BALIK, BALIKUNU VE BALIK YAĞI ARZETMEKTEDİR. AYRICA FRİGORİFİK NAKLİYE GEMİLERİNİ İÇ VE DIŞ SEFERLER İÇİN KİRAYA VERMEKTEDİR. ET VE DİĞER ÜRÜNLER İÇİN ANKARA: BALIK, BALIKUNU, BALIKYAĞI VE GEMİLER İÇİN İSTANBUL ADRESİNE MÜRACAAT EDİLMELİDİR.

ET VE BALIK KURUMU OFFERS FRESH AND FROZEN MEAT, HIDES AND SKINS, SHEEP AND BEEF CASINGS, FATS, MEAT PRODUCTS AND OTHER ANIMAL BY PRODUCTS; ALSO FISH, FISH MEAL AND FISH OIL, TO THE DOMESTIC AND FOREIGN MARKETS. IN ADDITION REFRIGERATED VESSELS ARE CHARTERED FOR CARRYING CARGO TO TURKISH AND FOREIGN PORTS FOR MEAT AND OTHER PRODUCTS PLEASE CONTACT OUR ANKARA HEAD OFFICE, FOR FISH, FISH MEAL, FISH OIL AND VESSELS OUR ISTANBUL ADDRESS MUST BE CONTACTED.

EBK 55/1967

YAYLACIK MATBAASI

İstanbul

Fiatı: 125 kuruş